

Як допомогти дитині з посттравматичним розладом

При ПТСР порушується психічний стан і розвивається такий розлад **після пережитої травматичної події**. Сотні тисяч дітей після напади Росії випробували та продовжують відчувати величезний стрес, який призводить до ПТСР.

ПТСР – посттравматичний стресовий розлад – це порушення психічного стану, яке може розвинути після пережитої травматичної події. Водночас симптоми розладу з'являються не одразу, а через певний час, як правило, за три-шість місяців.

Найчастіше вони вважають різку зміну у поведінці дітей погіршенням характеру, ознаками вікових криз чи ще чимось іншим. У **дітей дошкільного віку** ПТСР зазвичай проявляється страхами, порушеннями сну, зниклим апетитом, спалахами гніву. Діти, які добре розвивалися, починають гірше говорити, поводитися, як зовсім малеча.

Школярі молодших класів втрачають інтерес до навчання, бояться майбутнього, погано сплять, не можуть сконцентруватися та запам'ятати, здавалося б, прості речі та завдання. А ще їх часто мучать головний біль. *Підлітки та старшокласники відчують ті ж симптоми.*

Якщо ви побачили подібні ознаки, у жодному разі **НЕ МОЖНА:**

- висміювати реакцію дитини або критикувати її за це;
- знецінювати почуття та переживання дитини;
- постійно повертатися до травматичних подій у розмовах;
- обіцяти те, що ви не зможете виконати або що залежить не від вас;
- ігнорувати прохання та потреби дитини.

ЯК ДОПОМОГТИ ДИТИНІ З ПТСР

- **Моральна підтримка.** Важливо розмовляти зі своєю дитиною, пояснювати, що те, що сталося, тимчасово, що разом ви зможете впоратися зі стресом і його наслідками та жити далі. Однак зайвий раз не нагадуйте про пережиту подію.
- **Безпечний інформаційний простір.** Оберегайте дитину від новин і медійного контенту, який може травмувати. Не переглядайте в присутності дитини відео зі сценами насилля, воєнними подіями, пораненими. Слідкуйте за розмовами, які точаться, коли дитина поруч.
- **Звичайний режим дня.** Наскільки це можливо, поверніться до звичного життя. Намагайтеся задовольнити базові фізичні потреби дитини уві сні, їжі, гігієні, прогулянках, а також в іграх, обіймах і спілкуванні. Це дуже важливо для формування в неповнолітніх відчуття стабільності, безпеки та передбачуваності життя.
- **Право на висловлення своїх емоцій.** Дозвольте дитині демонструвати свої емоції, відчуття та страх. Розмовляйте з нею, вислуховуйте, відповідайте на питання. Але поважайте особисті кордони дитини.